

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0057/2012

12.3.2012

PRANEŠIMAS

dėl Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo
(2011/2294(INI))

Kultūros ir švietimo komitetas

Pranešėjas: László Tőkés

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	15
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ	18
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	24

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo (2011/2294(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 20 d. Komisijos komunikatą „Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkė. Ekonomikos augimo ir užimtumo rėmimas“ (COM(2011) 0567) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą dėl naujausių pokyčių Europos aukštojo mokslo sistemose (SEC(2011) 1063),
- atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 29 d. Komisijos komunikatą „Strategijos „Europa 2020“ biudžetas“ (COM(2011) 0500),
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“ (COM(2010) 0546),
- atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 15 d. Komisijos komunikatą „Judus jaunimas“ – iniciatyva išlaisvinti jaunimo potencialą, kad Europos Sąjungos ekonomikos augimas būtų pažangus, tvarus ir integracinis“ (COM(2010) 0477),
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
- atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 10 d. Komisijos komunikatą „Universitetų modernizavimo plano įgyvendinimo rezultatai: švietimas, moksliniai tyrimai ir naujovės“ (COM(2006) 0208),
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 28 d. Tarybos išvadas dėl aukštojo mokslo modernizavimo¹,
- atsižvelgdamas į 2011 birželio 28 d. Tarybos rekomendaciją dėl besimokančio jaunimo judumo skatinimo²,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 14 d. Tarybos išvadas dėl švietimo ir mokymo vaidmens įgyvendinant strategiją „Europa 2020“³,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos išvadas dėl švietimo ir mokymo socialinio aspekto⁴,

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/educ/126375.pdf.

² OL C 199, 2009 7 7, p. 1.

³ OL C 70, 2011 3 4, p. 1.

⁴ OL C 135, 2010 5 26, p. 2.

- atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos išvadas dėl aukštojo mokslo internacionalizavimo¹,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“)²,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, ypač į jų dalį „Nauja Europos darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategija“³,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. spalio 26 d. rezoliuciją dėl naujų įgūdžių ir darbo vietų darbotvarkės⁴,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gegužės 12 d. rezoliuciją „Judus jaunimas: Europos švietimo ir mokymo sistemų tobulinimo pagrindas“⁵,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl ES jaunimo strategijos „Investicijų ir galimybių suteikimas“⁶,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl žmonių su negalia judumo ir įtraukties ir 2010–2020 m. Europos strategijos dėl negalios⁷,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl ES strategijos dėl romų įtraukties⁸,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl universitetų ir įmonių dialogo⁹,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. rugsėjo 23 d. rezoliuciją dėl Bolonijos proceso ir studentų judumo¹⁰,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę (A7-0057/2012),
- A. kadangi ekonomikos krizė ir jos padariniai, susiję su griežtu taupymo priemonių taikymu bei biudžeto mažinimu, demografiniai pokyčiai, sparti technologijų raida ir atsirandantis naujų įgūdžių poreikis meta rimtus iššūkius Europos aukštojo mokslo sistemoms ir verčia jas imtis esminių reformų, kuriomis neturi būti daroma žala švietimo kokybei;

¹ OL C 135, 2010 5 26, p. 12.

² OL C 119, 2009 5 28, p. 2.

³ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0466.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0230.

⁶ OL C 161 E, 2011 5 31, p. 21.

⁷ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0453.

⁸ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0092.

⁹ OL C 161 E, 2011 5 31, p. 95.

¹⁰ OL C 8 E, 2010 1 14, p. 18.

- B. kadangi žiniomis grindžiamoje visuomenėje ateitis priklauso nuo išsilavinimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų;
- C. kadangi reikia remti žmones, kurie iš naujo apgalvoja savo karjerą ir turi gerinti bei atnaujinti savo įgūdžius ir žinias sparčiau nei bet kada anksčiau siekiant duoti atsaką darbo rinkos iššūkiams ir atsižvelgiant į tai, kad profesinio mokymo programos, kurias galima ir reikėtų suderinti Europos lygmeniu, skiriasi nuo humanitarinių mokslų studijų bei tyrimų: jie ir toliau turi būti organizuojami iš esmės laisvai bei savarankiškai, atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių istorinius bei kultūrinius skirtumus ir į skirtingą dėstymą universitetinėse institucijose bei konkrečių jų misiją;
- D. kadangi strategijoje „Europa 2020“ numatyta, kad iki 2020 m. Europoje 40 proc. 30-34 metų žmonių turėtų įgyti aukštąjį išsilavinimą ar baigti jam lygiavertes studijas, atsižvelgiant į tai, kad tokios kvalifikacijos bus reikalaujama 35 proc. visų darbo vietų; tačiau 2010 m. tokį išsilavinimą buvo įgiję tik 26 proc. visos ES darbo jėgos;
- E. kadangi daugiau nei 21 proc. jaunimo ES neturi darbo;
- F. kadangi 2010 m. ES 16,5 proc. jaunuolių nei mokėsi, nei dirbo;
- G. kadangi 2010 m. ES tretinį mokslą baigusiu asmenų nedarbo lygis buvo 5,4 proc., palyginti su daugiau nei 15 proc. įgijusių tik pagrindinį išsilavinimą; tačiau kadangi daugelyje valstybių dauguma aukštąjį mokslą baigusiu diplomuotų specialistų turi vis ilgiau laukti, kol randa stabilų darbą,
- H. kadangi daugiau kaip 60 proc. universitetus baigusiu asmenų yra moterys, bet daugumą aukštų pareigų universitetuose (pvz., mokslų daktarų ar profesorių vietų) vis dar užima vyrai;
- I. kadangi moterys vadovauja tik 13 proc. aukštojo mokslo sektoriaus institucijų, o personalui vadovauja tik 9 proc. universitetų, todėl moterų įtaka priimant sprendimus mokslinių tyrimų srityje gerokai mažesnė;
- J. kadangi 75 iš 200 geriausių pasaulio universitetų yra ES valstybėse narėse,
- K. kadangi tik 200 iš 4 000 Europos aukštojo mokslo institucijų patenka tarp 500 geriausių pasaulyje;
- L. kadangi universitetai yra svarbus Europos turtas, kuriam beveik tūkstantis metų, ir kadangi jie svarbūs visuomenės pažangai ne tik dėl savo indėlio ekonomikai, o jų raida neturėtų priklausyti vien nuo prisitaikymo prie ekonominių poreikių, susijusių su dabartine ekonomikos organizavimo tvarka;
- M. kadangi reikėtų remti vienodas galimybes visiems jaunuoliams įgyti aukštąjį išsilavinimą ir mokytis;
- N. kadangi universitetai skatina asmens savarankiškumą bei kūrybiškumą ir labai daug prisideda prie tinkamo žinių naudojimo, todėl valstybės narės turi imtis visų veiksmų, kad kuo daugiau žmonių galėtų siekti aukštojo mokslo visiškai nediskriminuojami, visų pirma,

socialiniu, ekonominiu, kultūriniu, rasiniu ar politiniu pagrindu;

- O. kadangi išsilavinimas, o ypač aukštasis mokslas ir tretinis mokslas, lemia nuostatų ir vertybių, kurios yra pilietinės visuomenės pagrindas, ugdymą;
- P. kadangi visų valstybių narių teisės aktuose aukštasis mokslas laikomas svarbiausia priemone kuriant Europos piliečių ateitį;
- Q. kadangi už švietimą atsakingos valstybės narės ir kadangi būtina užtikrinti aukštojo mokslo institucijų finansinę paramą, visų pirma, skiriant pakankamas viešąsias dotacijas;
- R. kadangi Europos aukštojo mokslo erdvės (EHEA) kūrimas – svarbus uždavinys, kurį įgyvendinant būtų galima prisidėti prie Europos integracijos nepažeidžiant įvairių ES valstybių švietimo sistemų įvairovės ir vykdant su visuomene susijusius aukštojo mokslo uždavinius;
- S. kadangi siekdama stiprinti šią erdvę Europos Sąjunga turi atlikti svarbų vaidmenį remdama valstybių narių veiksmus ir jų bendradarbiavimą šioje srityje;

Kintantis aukštojo mokslo institucijų vaidmuo

1. ragina aukštojo mokslo institucijas mokymąsi visą gyvenimą (taip pat numatant ekonominę pagalbą ir įvairias studijų programas) integruoti į savo mokymo programas ir prisitaikyti prie studentijos, kuriai priklauso suaugusieji, vyresnio amžiaus žmonės, netradiciniai besimokantieji ir dieninių studijų studentai, turintys ir dirbti, ir studijuoti, taip pat neįgalieji, dėl to ragina aukštojo mokslo institucijas įgyvendinti programas, kurių tikslas būtų šalinti atsirandančias kliūtis ir trukdžius;
2. ragina aukštojo mokslo institucijas atsižvelgti į tų specialistų, kurie, besimokydami visą gyvenimą, turi nuolat atnaujinti ir plėtoti savo įgūdžius, poreikius ir organizuoti bei tobulinti visoms socialinėms grupėms prieinamus kvalifikacijos kėlimo kursus, artimai bendradarbiauti su darbdaviais ir rengti kursus, kurie atitiktų darbo rinkos poreikius ir kurie sudarytų galimybę darbo neturintiems asmenims vėl mokytis;
3. ragina universitetinio mokymo institucijas išsaugoti mokymo ir tiriamosios veiklos savarankiškumą, rengiant specialias studijų programas, kurios atitiktų įgūdžius lavinti norinčių specialistų poreikius;
4. pakartoja, kad aukštasis mokslas gali paskatinti socialinę įtrauktį, aukštesnės socialinės padėties siekimą ir socialinį judumą; atsižvelgdamas į subsidiarumo principą ragina valstybes nares, regionų ir vietos valdžios institucijas ir aukštojo mokslo institucijas dėti daugiau pastangų, kartu rengiant tinkamas finansinės paramos programas, plėtojant vienodas galimybes mokytis visiems, nuo pat mažens iki aukštojo mokslo, nediskriminuojamiems dėl lyties, tautybės, kalbos, religijos, negalios ar socialinio sluoksnio, pripažįstant daugiakultūriškumą bei daugiakalbystę, įskaitant gestų kalbas, pagrindinėmis ES vertybėmis, kurias reikia puoselėti;
5. ragina valstybes nares daugiau dėmesio skirti aukštajam mokslui ir institucijoms, kurios paslaugas teikia tradicinėms tautinėms, etninėms ar kalbinėms mažumoms, ypač daug

dėmesio skiriant nykstančioms kultūroms ir kalboms, ir jas remti;

6. ragina aukštojo mokslo institucijas skatinti studentus dalyvauti sporto veikloje;
7. pabrėžia papildomą valstybinių, privačių ir religinių aukštojo mokslo institucijų vaidmenį visoje Europoje;
8. pabrėžia demokratiškas vertybių puoselėjimo svarbą, atkreipdamas dėmesį į tvirtų žinių apie Europos integraciją įgyjimo ir buvusių totalitarinių Europos režimų, kaip bendros istorijos, supratimo svarbą;
9. pabrėžia, kad reikia taip pat tęsti tradicinį švietimą vadovaujantis akademiniais principais, ir negalima leisti, jog švietimo sistema būtų visiškai priklausoma nuo darbo rinkos, nes turi būti ugdomos studentų etinės ir moralinės vertybės kartu rūpinantis mokslo pažanga;
10. ragina valstybes nares bei aukštojo mokslo institucijas sukurti bendrą sistemą – taisykles, atsakomybę, politinius ir švietimo tikslus bei profesinio mokymo ir mokslinių tyrimų prioritetus – , joje remti geriausią patirtį ir stengtis spręsti ryšių visuomenės keliamus uždavinius;
11. pabrėžia, kad mokslo darbuotojai ir studentai, taip pat jų organizacijos ir asociacijos turi prisidėti prie aukštojo mokslo institucijų modernizavimo; pabrėžia, kad už išskirtinius rezultatus mokslinių tyrimų plačiąja prasme ir mokymo bei mokslo srityje reikėtų apdovanoti, nepamirštant ir tų aukštojo mokslo institucijų – pavyzdžiui, humanitarinių studijų fakultetų – kurios neprivalo laikytis vertinimo ir našumo kriterijų, taikytinų tik rinkos ekonomikoje reikalingiems įgūdžiams;

Informacija apie aukštojo mokslo institucijas

12. pabrėžia, kad aukštojo mokslo kokybė ir aktualumas yra svarbi Europos intelektualinio kapitalo visapusiško panaudojimo sąlyga;
13. ragina nustatyti aiškius ir vienodus kriterijus, kad būtų galima parengti europinius aukštojo mokslo institucijų vertinimus, kurie padėtų būsimiems studentams sąmoningai pasirinkti mokymo instituciją ir suteiktų kompleksinės informacijos apie ją;
14. pritaria Komisijos iniciatyvai bendradarbiaujant su visomis institucijomis, studentais ir kitais suinteresuotaisias asmenimis imtis priemonės, padėsiančios daugeliu aspektų įvertinti aukštojo mokslo institucijas pagal įvairius kriterijus, pvz., ilgą aukštojo mokslo teikimo tradicijas, dėstymo kokybę, paramą studentams (stipendijas, konsultavimą, būstą ir kt.), fizinę ir informacijos bei ryšių prieinamumą, veiklą regionuose ir žinių perkėlimą; tačiau nepitaria tam, kad aukštojo mokslo institucijos būtų vertinamos pagal nevienodus veiklos rodiklius, kai nebūtų atsižvelgiama į mokymo programų bei švietimo sistemų įvairovę ir kalbų įvairovę Europos universitetuose;
15. kartu pabrėžia, kad ši priemonė neturėtų būti susijusi vien tik su įprastų reitingų lentelių sudarymu ir kad vertinimo rezultatuose turėtų būti tinkamai atsižvelgta į konkrečias tų institucijų aplinkybes;

16. siūlo apsvarstyti galimybę nustatyti suvienodintą sistemą akademinų standartų laikymuisi valstybinėse ir privačiose aukštojo mokslo institucijose stebėti ir vertinti;

Aukštojo mokslo sistemos finansavimas

17. pabrėžia, kad aukštasis mokslas yra viešoji gėrybė, kuria puoselėjama kultūra, įvairovė, demokratinės vertybės ir asmeninis vystymasis, o studentai ruošiami tapti aktyviais piliečiais, kurie rems Europos sanglaudą;
18. dar kartą primygtinai ragina valstybes nares siekti tikslo į švietimą investuoti 2 proc. BVP;
19. atkreipia dėmesį į tai, kad aukštojo mokslo sistemos atnaujinimui labai svarbus privatus ir viešasis finansavimas; pabrėžia, kad esminė priemonė siekiant įveikti dabartinę ekonomikos krizę yra investavimas į aukštąjį mokslą Europoje; ragina valstybes nares ir aukštojo mokslo institucijas plėtoti šių institucijų stipendijų ir finansavimo programas ir kurti naujoviškus finansavimo mechanizmus, kuriais būtų galima prisidėti prie efektyvesnės aukštojo mokslo institucijų veiklos, siekiant papildyti viešąjį investavimą nedidinant naštos namų ūkiams ir padaryti, kad aukštasis mokslas būtų prieinamas visiems; apgailestauja, kad keliose valstybėse narėse švietimo biudžetai labai sumažinti ir kad nuolat didėja mokesčiai už mokslą, todėl labai daugėja studentų, kurių padėtis nestabili;
20. ragina Europos Sąjungos 2014–2020 m. biudžete numatyti iš Europos regioninės plėtros fondo ir Europos socialinio fondo skiriamas išlaidas aukštajam mokslui, susijusias su investicijomis į mokymo institucijų infrastruktūros plėtrą, ir investicijas mokymo institucijų personalui;

Perėjimas į darbo rinką baigus aukštąjį mokslą

21. ragina aukštojo mokslo institucijas prisitaikyti prie naujų iššūkių kuriant naujų krypčių studijas, kuriose būtų atsižvelgiama į darbo rinkos poreikius, atsižvelgiant į mokslo ir technologijos plėtrą bei išlaikant reikiamą teorinių žinių ir praktinių gebėjimų santykį;
22. ragina skatinti geriausią patirtį, kuria remdamosi aukštojo mokslo institucijos, įtraukdamos studentus, stiprina mokymą ir mokslinius tyrimus visose srityse ir padeda įgyti kitų svarbių įgūdžių, reikalingų profesinei veiklai, kad palengvintų aukštąjį mokslą baigusio jaunimo perėjimą į darbo rinką;
23. ragina aukštąsias mokyklas sudaryti ir profesinio tęstinio mokymo galimybes, ir teikti atitinkamus studijų pasiūlymus abiturientams neturintiems dirbantiesiems, taip siekiant sukurti papildomą potencialą reikiamam aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičiui pasiekti;
24. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl kokybiškos stažuočių sistemos ir atkreipia dėmesį į sėkmingą „Erasmus“ stažuočių programą, kuria studentams suteikiama galimybė įgyti darbo patirties užsienyje, ir reikalauja, kad ši veikla būtų tęsiama kaip nauja programa ir sutvirtinta teikiant pakankamą finansavimą;
25. ragina aukštojo mokslo institucijas ir institucijas, atsakingas už mokslo sektorių regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, stebėti darbo rinkos paklausos pokyčių

tendencijas, kad būtų tinkamiau atsižvelgta į būsimus poreikius sudarant lavinimo galimybes;

26. pabrėžia, kad norint nustatyti, kaip aukštasis mokslas tenkina darbo rinkos poreikius, reikia stebėti visą absolventų profesinį kelią; todėl teigiamai vertina Komisijos įsipareigojimą padaryti tokius duomenis labiau prieinamais, visų pirma siekiant suteikti studentams reikalingą informaciją, kuri padėtų jiems pasirinkti studijų kryptį, o aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijoms – sudaryti ir po to plėtoti bendrojo išsilavinimo dalykų studijų ir specialiųjų profesinių įgūdžių ugdymo visą gyvenimą programas, nuolat palaikant dialogą ne tik su žinių gamyboje dalyvaujančiais subjektais, bet ir su visuomene bei valstybe;
27. primygtinai ragina valstybes nares rinkti ir skelbti statistinius duomenis apie įvairių aukštojo mokslo laipsnių ir įsidarbinimo galimybių sąsają;
28. ragina kurti tarptautinį duomenų banką, panašų į „AlmaLaurea“, kuriuo naudodamiesi absolventai atsirinktų tinkamas darbo, profesinio mokymo, studijų ir tiriamosios veiklos galimybes, teikiant studijų stipendijas ir studijų paskolas panaikinti ekonomines kliūtis iš esmės užtikrinant studentų lygybę, ir taip skatinti judumą ir įgūdžių bei darbo vietų pritaikomumą; primena, kad tinkama komunikacija atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant lengvą tokios informacijos prieinamumą studentams, absolventams, nedirbantiems, darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams;
29. jaunimo garantijų programas laiko vertinga priemone, kuria sudaromos palankios sąlygos baigus aukštąjį mokslą pradėti dirbti, ir ragina valstybes nares šias programas įtraukti į savo nacionalines pereinamojo laikotarpio strategijas;
30. primena svarbų struktūrinių fondų vaidmenį, kurį šiuo atžvilgiu jie gali atlikti; palankiai vertina komunikate „Jaunimo galimybių iniciatyva“ (COM(2011)0933) pateiktą įsipareigojimą visiškai panaudoti turimus išteklius ir ragina aukštojo mokslo institucijas ir vietos valdžios institucijas pasinaudoti šia galimybe siekiant didinti paramą ir teikti daugiau konsultacijų į darbo rinką įsitraukiantiems studentams;

Lyčių pusiausvyrą aukštajame moksle

31. pažymi, kad Europos švietimo sistemose šiandien vis dar esama lyčių nelygybės, nors beveik visose šalyse įgyvendinama kovos su ja politika, kad tokia padėtis daro įtaką mokymosi rezultatams ir studijų programų bei profesijų pasirinkimui ir neigiamą poveikį ekonomikos augimui bei gerovei;
32. nurodo, kad daugelis profesines ir vidurines mokyklas lankančių moterų vis dar renkasi tradicinius lyčių vaidmenis atspindinčias specialybes; dėl to pažymi, kad siekiant kovoti su vis dar gajais stereotipais būtinas geresnis profesinis orientavimas;
33. primena, kad dėl to, jog moterų aukštojo mokslo kvalifikacija nepakankamai paklausi, jos daug dažniau dirba darbus, kuriems jų kvalifikacija per aukšta ir už kuriuos joms mokamas per mažas užmokestis, taigi galiausiai moterys ima dirbti nenuolatinį darbą arba tampa bedarbėmis, dėl to savo karjeros pradžioje darbo rinkoje patenka į nepalankią padėtį, skatinančią suktis nelygybės darbo užmokesčio srityje rate;

34. primena, kad visose valstybėse narėse vis dar imamasi mažai iniciatyvų siekiant informuoti apie lyčių lygybę ir remti ją švietimo srityje; siūlo dėstytojams rengti specialius mokymus vyrų ir moterų lygybės tema;
35. atkreipia dėmesį į tai, kad vyrų ir moterų dalijimasis buities ir šeimos pareigomis yra vyrų ir moterų lygybės užtikrinimo ir būtina pažangos šioje srityje sąlyga; ragina universitetus ir aukštojo mokslo institucijas pripažinti, kad besimokančios moterys gali turėti specialių papildomų pareigų, nesusijusių su mokslu, pavyzdžiui, rūpintis mažais vaikais ar vyresnio amžiaus giminaičiais; pabrėžia, kad universitetai turi teikti tėvams, ypač motinoms, pakankamai aukštos kokybės, įperkamu ir prieinamų vaikų priežiūros paslaugų, įskaitant bendruomenių centrus, taip suteikdami daugiau galimybių vienodomis sąlygomis studijuoti ir dalyvauti mokslinių tyrimų veikloje; taip pat ragina diegti įvairesnius studijų modulius, pavyzdžiui, studijų ne visą darbo dieną ir nuotolinio mokymosi modulius, ir atsižvelgdamas į tai primena valstybėms narėms ir ES institucijoms, kad jos turėtų didinti mokymuisi visą gyvenimą skiriamą finansinę paramą, siekdamas sudaryti galimybes studentėms tęsti studijas, vėl įsitraukti į darbo rinką ir suderinti profesinius bei asmeninius įsipareigojimus;

Bendradarbiaujančios aukštojo mokslo institucijos

36. ragina aukštojo mokslo institucijas intensyviau bendradarbiauti su savo regionais ir, siekiant sustiprinti regioninę plėtrą, imtis bendros veiklos su regionų valdžios institucijomis, vietos tarybomis, viešosiomis įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis bei mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis; atkreipia dėmesį į tai, kad taip būtų sustiprinami aukštųjų mokyklų ir darbdavių mainai;
37. ragina valstybes nares ir jų centrinės bei regioninės valdžios institucijas į tarpvalstybinį bendradarbiavimą įtraukti aukštojo mokslo institucijas ir jas remti;
38. ragina valstybes nares sustiprinti žinių trikampio (švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų) sąsają, kuri yra pagrindinis ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo aspektas;
39. pažymi, kad aukštojo mokslo mokymo programų ir mokslinių tyrimų programų parengimas turėtų išlikti universitetų užduotis, kurią jie atliktų atsižvelgdami į darbo rinkos poreikius, susijusius su įsidarbinimo galimybėmis;
40. teigiamai vertina Komisijos paramą žinių sąjungoms ir sektorių įgūdžių sąjungoms, kuriose aukštojo mokslo institucijos ir įmonės informacija keičiasi kurdamos mokymo programas, skirtas spręsti įgūdžių stokos problemoms; ragina įmones ir verslininkus, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, aktyviai plėtoti partnerystę su aukštojo mokslo institucijomis studentams ir dėstytojams suteikiant galimybę vykti į aukštos kokybės stažuotes ir pasinaudojant bendraisiais kitose srityse pritaikomais dėstytojų įgūdžiais; tačiau pakartoja, kad universitetinės institucijos kuria kultūrinį turinį, kuris apima ne tik į įgūdžius, bet ir bendrąsias žinias, susijusias su intelektiniu tikrovės patyrimu ir bendrosiomis žmonijos vertybėmis;
41. ragina įsipareigoti kurti lankstesnius ir naujoviškesnius mokymo ir mokymosi metodus, pagal kuriuos daugiausia dėmesio visada būtų skiriama studentų poreikiams;

42. pažymi, kad būtina plėtoti tarpvalstybinį aukštojo mokslo institucijų ir įmonių bendradarbiavimą studentų būsimos profesinės veiklos siekimo programų srityje, nurodant konkrečias plėtros, lūkesčių ir iššūkių, su kuriais jie susidurs darbo rinkoje, kryptis;
43. pabrėžia, kad reikia kurti mechanizmus ir valdymo strategijas, skirtus palengvinti naujoviškų idėjų ir mokslinių tyrimų rezultatų perkėlimą į visuomenę ir verslą ir sudaryti visuomenei bei įmonėms galimybę prisidėti prie aukštojo mokslo sprendžiant dabartinių ir ateities įgūdžių ir naujovių poreikio klausimus, atsižvelgiant į viso pasaulio geriausią patirtį; nurodo, kad yra pavojus, jog esant tokiam ryšiui geresnes finansavimo galimybes įgytų inovacijas ir technologijas kuriančios tyrimų ir mokslo institucijos ir nukentėtų labiau su humanitariniais mokslais susijusios švietimo institucijos;
44. dar kartą patvirtina demokratinio valdymo, kaip pagrindinio būdo siekiant užtikrinti akademinę laisvę ir skatinti visus subjektus aktyviai dalyvauti aukštojo mokslo institucijų veikloje, svarbą;
45. pabrėžia, kad bendradarbiaujant reikia užtikrinti skaidrumą, vienodą teisių ir pareigų paskirstymą bendradarbiaujantiems partneriams ir aukštosioms mokykloms, taip pat darnų atstovaujamosios principą, siekiant užtikrinti nepriklausomą ir akademiniais principais pagrįstą autonomišką aukštųjų mokyklų kaip viešosios gėrybės veiklos organizavimą ir plėtrą;
46. kartu pabrėžia, kad vykdant bet kokius bendradarbiavimo projektus reikia laikytis aukštųjų mokyklų, jų darbuotojų ir studentų demokratijos ir savivaldos principo ir jį išlaikyti;
47. todėl mano, kad aukštosios mokyklos ir joms priklausančios institucijos turi viešai teikti informaciją apie bendradarbiavimo sutartis su trečiaisiais asmenimis;
48. pabrėžia aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis ir Europos savanorių tarnybomis svarbą skatinant studentų pilietines nuostatas ir aktyvų jų dalyvavimą darbe, skirtame nevyriausybiniam sektoriui;
49. pabrėžia sporto svarbą švietimo procese; ragina valstybes nares remti ir skatinti studentus užsiimti sportu ir didinti paramą mėgėjų sporto programoms;
50. nurodo, kad aukštojo mokslo institucijų ir jų partnerių versle ir visuomenėje bendradarbiavimo mastas ir intensyvumas skirtingose valstybėse narėse, institucijose ir mokslo srityse labai skiriasi;
51. pabrėžia, kad reikia nuolat investuoti siekiant išlaikyti švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąsają; pabrėžia, kad svarbu ir toliau palaikyti ir plėsti Europos inovacijos ir technologijos institutą bei jo žinių ir inovacijų bendrijas;
52. pabrėžia kultūros ir aukštojo mokslo svarbą ir ragina specialius humanitariniams mokslams taikomus kriterijus įtraukti diegiant inovacijas ir atliekant mokslinius tyrimus;
53. pabrėžia, kad reikia įtraukti aukštojo mokslo institucijas ir teikti paramą studentų iniciatyvoms bei pagalbą koordinuojant šiuos veiksmus su kitomis aukštojo mokslo

institucijomis, įmonėmis ir vietos valdžios institucijomis iš įvairių valstybių narių;

Abipusis kvalifikacijų pripažinimas

54. pripažįsta didelę ir turtingą aukštojo mokslo institucijų Europoje įvairovę; ragina valstybes nares ir šias institucijas kurti aiškius, integruotus būdus, kuriais naudodamiesi besimokantieji galėtų lengviau pereiti nuo kitų išsilavinimo rūšių prie aukštojo mokslo, o mokydamiesi rinktis skirtingas kryptis ir institucijų rūšis;
55. tačiau pabrėžia, kad būtina išsaugoti mokymo galimybių ir programų, švietimo sistemų, pedagoginių metodų ir universitetų sistemų įvairovę ES; taigi laikosi nuomonės, kad būtina nacionaliniu mastu parengti kvalifikacijų sistemas ir tuo pačiu skatinti visose valstybėse narėse abipusiškai pripažinti diplomus ir kvalifikacijas;
56. primygtinai ragina visas ES valstybes įgyvendinti nacionalines kvalifikacijų sistemas, susijusias su EHEA kvalifikacijų sistema, ir plėtoti bei finansiškai remti tarpusavio pripažinimo principą;
57. atkreipia dėmesį į tai, kad studentų judumas, visų pirma jų studijos kitose aukštosiose mokyklose pagal ERASMUS programą, padeda keistis gerąja patirtimi, taigi skatina aukštojo mokslo modernizavimą; todėl pažymi, kad būtina, jog pagrindinėje aukštojo mokykloje būtų pripažinta kvalifikacija, įgyta studijuojant kitose aukštosiose mokyklose;
58. remia Komisijos pasiūlymą gerinti studijų užsienyje pripažinimą, stiprinant Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemą (ECTS); prašo ES ir valstybių narių dėti daugiau pastangų siekiant veiksmingesnio pripažinimo ir geresnio koordinavimo, taip pat studijų baigimo dokumentų srityje;

Judumo skatinimas Europos aukštojo mokslo erdvėje ir už jo ribų

59. pakartoja, kad aukštasis mokslas yra bendra Europos viešoji gėrybė ir kad valstybės narės, regioninės ir vietos valdžios institucijos ir ES prisiima bendrą atsakomybę plėsdamos ir stiprindamos Europos aukštojo mokslo erdvę (EHEA), Europos mokslinių tyrimų erdvę (EMTE) ir Bolonijos procesą;
60. pabrėžia, kad didesnis valstybių narių koordinavimas aukštojo mokslo srityje (taip pat teikiant tvirtą finansinę ir politinę paramą sprendimams dėl bendrųjų pagrindinių mokymo programų ir aiškiai apibrėžiant mokymosi rezultatus) yra išankstinė sąlyga siekiant su galimybe įsidarbinti ir augimu Europoje susijusių tikslų; ragina valstybes nares stiprinti savo atitinkamų ministerijų bendradarbiavimą siekiant atnaujinti dabartines mokymo programas, kad jos tenkintų darbo rinkos poreikius;
61. atkreipia dėmesį į būtinybę bendradarbiauti EHEA ir EMTE, kaip priemonę universitetų mokslinių tyrimų programoms gamtos ir humanitarinių mokslų srityse remti;
62. reikalauja didinti EHEA ir EMTE patrauklumą studentams ir tyrėjams iš viso pasaulio ir stiprinti bendradarbiavimą švietimo ir judumo darbuotojų bei studentų lygiu klausimais su ES nepriklausančiomis šalimis, ypač tomis šalimis, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika (EKP), arba turinčioms tiesiogines sienas su ES, siekiant paversti EHEA

makroregioniniu ir pasauliniu profesinio mokymo ir žinių centru, ypač keičiantis profesinio mokymo programomis;

63. prašo Komisijos pasiūlyti sukurti Europos ir Viduržemio jūros regionui skirtas „Erasmus“ ir „Leonardo da Vinci“ programas, kurių tikslas būtų skatinti tarptautinį studentų judumą abiejose Viduržemio jūros pakrantėse;
64. ragina leisti judumo, mainų, tyrimų ir praktikos programose dalyvauti studentams iš valstybių, dalyvaujančių Rytų partnerystės programoje;
65. primena, kad svarbus ir studentų, ir dėstytojų judumas, ir šiuo atžvilgiu ragina Komisiją daryti pažangą ES vizų kodekso klausimu;
66. primena tikslą, pagal kurį iki 2020 m. 20 proc. Europos absolventų turėtų būti judūs, ir pabrėžia kalbų, kaip būtinos sąlygos didėjančiam judumui EHEA ir įsidarbinimo galimybėms, svarbą;
67. palaiko kalbų ir gestų kalbos mokymo, įskaitant vietos ir regioninių kalbų mokymo ir vystymo, stiprinimą EHEA kaip išankstinę tikros daugiakultūriškumu ir daugiakalbyste grindžiamos ES pilietybės plėtros sąlygą;
68. pabrėžia, kad kiekvienos valstybės narės aukštojo mokslo sistemai svarbu užtikrinti aukštą dėstymo kokybės lygį, kad studentų judumo galimybių augimas nesutaptų su vadinamojo protų nutekėjimo reiškiniu sustiprėjimu, nes kai kuriose ES šalyse jis jau tapo tikra socialine problema;
69. nurodo, kad nuolatinius vakarų ir vidurio rytų Europos aukštojo mokslo sistemų skirtumus privaloma spręsti taikant tikros integracijos priemones ir to siekiant skatinti ir remti tarpvalstybinį aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą; taigi ragina Komisiją parengti strategiją ir profesinį bei finansinį šių regioninių skirtumų mažinimo veiksmų planą;
70. ragina valstybes nares, ES ir Europos aukštojo mokslo sistemas įvertinti galimybę skatinti į studijų ciklą įtraukti privalomo mokymosi kitos valstybės narės universitete laikotarpį;
71. pakartoja principą, kad paskolų programos negali pakeisti stipendijų sistemų, taikomų siekiant suteikti daugiau galimybių visiems studentams įgyti išsilavinimą, neatsižvelgiant į jų socialinį sluoksnį;
72. prašo Komisijos labiau paaiškinti pasiūlymą sukurti finansinę priemonę, skirtą padėti studentams gauti finansavimą magistrantūros studijoms ne savo buveinės valstybėje narėje, neatsižvelgiant į šių studentų socialinį sluoksnį ir finansines galimybes; reikalauja, kad visose valstybėse narėse būtų suteikta galimybė sąžiningai ir skaidriai gauti informaciją apie sistemą;
73. pritaria Komisijos pasiūlymui kitoje daugiametėje finansinėje programoje didinti ES biudžeto dalį, skirtą švietimui, mokymui, moksliniams tyrimams ir jaunimui, ir taip prisidėti prie valstybių narių veiksmų atsižvelgiant į tai, kad investicijos į švietimą, mokymą ir mokslinius tyrimus yra svarbiausia priemonė siekiant strategijos „Europa

2020“ tikslų ir pažangaus, tvaraus ir integracinio Europos augimo;

o

o o

74. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Europoje yra apie 19 mln. studentų ir daugiau kaip 4 tūkst. aukštojo mokslo institucijų, tačiau, nors iki 2020 m. 35 proc. visų darbo vietų reikės aukštos kvalifikacijos darbuotojų, šiuo metu tokią kvalifikaciją turi tik 26 proc. darbo jėgos. Atsakomybė už aukštąjį mokslą iš esmės tenka valstybėms narėms ir pačioms aukštojo mokslo institucijoms. Valstybių narių pastangos papildomos ir koordinuojamos ES veikla (pvz., programos „Erasmus“ stipendija studijuoti užsienyje). Europos aukštojo mokslo erdvė (EHEA) ir Europos mokslinių tyrimų erdvė sudaro ES aukštojo mokslo politikos sistemą.

Komisijos komunikatas

Komisijos komunikate „Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkė. Ekonomikos augimo ir užimtumo rėmimas“ nurodyti valstybėms narėms ir aukštojo mokslo institucijoms kylantys uždaviniai, pvz., didinti absolventų skaičių, gerinti galimybes studijuoti aukštąjį mokslą, pritaikyti mokymo programas prie darbo rinkos poreikių ir stiprinti žinių perkėlimą iš universitetų į verslą. Komisija taip pat siūlo „Erasmus“ magistrantūros judumo programą. Komisija ir Europos investicijų bankas (EIB) teiks ES lygmens studentų paskolų sistemą, kuria bus garantuojamos bankų paskolos magistrantūros studijoms užsienyje: kainuosianti apie 100 mln. EUR per metus ši sistema suteiks galimybę dar 55 tūkst. studentų baigti magistrantūros studijas užsienyje.

Galimybių įgyti aukštąjį išsilavinimą didinimas

Atsižvelgiant į Europos visuomenei kylančius iššūkius, labai svarbu, kad aukštojo mokslo institucijos išliktų gerai finansuojamos, net kai visuomenė turi kovoti su dabartine ekonomikos krize. Kad atitiktų būsimus įgūdžių poreikius, daug žmonių turi įgyti aukštąjį išsilavinimą, o darbininkai dirbdami turi nuolat atnaujinti savo įgūdžius ir žinias. Galimybių įgyti aukštąjį išsilavinimą visų socialinių sluoksnių žmonėms didinimo procesas jau prasidėjo. Todėl aukštojo mokslo institucijos jau susidūrė su didėjančio studentų skaičiaus ir kintančios studentijos, kuriai dabar priklauso ir besimokantieji visą gyvenimą, problemomis. Be to, aukštojo mokslo institucijos turi atsižvelgti į studentų iš įvairios etninės ir kalbinės aplinkos poreikius.

Todėl aukštojo mokslo institucijos turi pritaikyti savo mokymo programas ir metodus didėjančiam studentų skaičiui ir skirtingiems studentų poreikiams. Šis procesas kelia didelių sunkumų aukštojo mokslo institucijų studentams ir darbuotojams. Abi grupės privalo aktyviai prisidėti prie aukštojo mokslo Europoje modernizavimo, o už išskirtinius rezultatus mokymo ir mokslinių tyrimų srityje darbuotojus reikėtų apdovanoti. Būsiamiems studentams sprendžiant, kur įgyti išsilavinimą, aukštojo mokslo institucijos dėstymo kokybė tampa pagrindiniu kriterijumi. Todėl tarp kitų vertinimo kriterijų, pvz., mokslinių tyrimų rezultatų, aukštojo mokslo institucijų veiklos regionuose ir žinių perkėlimo, į naują vertinimo priemonę „U-Multirank“ įtrauktas dėstymo kokybės kriterijus, kaip teigia Komisija, būtų labai naudingas būsiamiems studentams.

Aukštasis mokslas ir darbo rinka

Aukštojo mokslo institucijos turėtų suteikti žmonėms ateities darbo rinkai reikalingų įgūdžių ir žinių. Todėl svarbu užtikrinti, kad suteikiami įgūdžiai tikrai atitiktų darbo rinkos realijas ir suteiktų absolventams galimybę įsidarbinti įgyto išsilavinimo srityje. Stebėdamos visą absolventų profesinį kelią ir gerindamos skirtingų valstybių lyginamųjų duomenų kokybę bei galimybę juos gauti, kaip pasiūlyme teigia Komisija, aukštojo mokslo institucijos galės lengviau vykdyti savo funkcijas ir pritaikyti mokymo programas darbo rinkos poreikiams. Be to, įmonės, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, turėtų pranešti aukštojo mokslo institucijoms, kokių įgūdžių turinčių darbuotojų jos ieško. Komisija savo iniciatyva, skirta remti žinių sąjungą ir sektorių įgūdžių sąjungas, palengvins įmonių ir aukštojo mokslo institucijų dialogą siekiant patobulinti mokymo programas. Kokybiškos stažuotės studentams gali būti būdas patekti į darbo rinką ir pasitikrinti, kaip jie gali pritaikyti savo įgūdžius ir žinias praktikoje. Komisijos ketinimas siūlyti kokybišką stažuotės programą yra svarbus siekiant užtikrinti, kad stažuotojai gautų aktualios patirties ir geromis sąlygomis stažuotęsi įmonėje.

Bendradarbiaujančios institucijos

Siekdamos skatinti savo regionų socialinį, kultūrinį ir ekonominį vystymąsi, aukštojo mokslo institucijos turi pradėti bendradarbiauti su išorės partneriais, pvz., regiono ir vietos tarybomis, bendruomenėmis ir įmonėmis, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones. Sukūrus tokias glaudžias struktūras ir bendradarbiavimą, būtų paprasčiau veiksmingai perkelti žinias ir inovacijas iš aukštojo mokslo institucijų į įmones. Tačiau šiuo metu taip bendradarbiaujama ne visose valstybėse narėse – vienos aukštojo mokslo institucijos ir mokslo sritys pranoksta regiono veikla ir žinių perkėlimu, kitos šiuo klausimu apskritai nebendradarbiauja. Todėl šioje srityje reikėtų skatinti geriausios patirties mainus.

Judumas Europos aukštojo mokslo erdvėje

Judumą Europos aukštojo mokslo erdvėje sėkmingai remiamas įgyvendinant programą „Erasmus“: labai pritariama ir šiai sėkmingai programai numatytos didesnės biudžeto dalies, ir siūlomos naujos „Erasmus“ magistrantūros judumo programos idėjoms. Tačiau judumas Europos aukštojo mokslo erdvėje taip pat sukėlė ir nenumatytų padarinių: viena vertus – studentų srautas iš kitų valstybių narių, ypač tam tikrų mokslo sričių, pvz., medicinos; kita vertus – protų nutekėjimo problema, kai gabūs studentai palieka savo šalį dėl studijų užsienyje ir kartais jas baigę iš ten negrįžta.

Kadangi tebėra vakarų ir vidurio rytų Europos aukštojo mokslo institucijų skirtumų, labai svarbu vykdyti tikrą šių institucijų integraciją, palengvinti jų vystymąsi ir padėti modernizuotis. Todėl būtų palankiai vertinamas Komisijos profesinių ir finansinių veiksmų planas, skirtas tokiam vystymuisi remti ir skatinti.

Taip pat turime pripažinti, kad už Europos aukštojo mokslo erdvės plėtrą ir stiprinimą atsako ir valstybės narės, ir ES. Norint sukurti visa apimančią aukštojo mokslo institucijų sistemą, kurioje būtų užtikrinamos lygios galimybės, modernios bei naujoviškos žinios ir įgūdžiai, judumas be kliūčių ir subalansuotas bei veiksmingas suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, reikia suvienyti jėgas.

Susiklosčius sunkioms aplinkybėms, norėdami modernizuoti savo aukštojo mokslo sistemas, kaip pagrindinio tikslo privalome siekti, kad jos neatsiliktų nuo kitų pasaulio aukštojo mokslo

institucijų. Faktas, kad tik 200 iš 4 tūkst. mūsų aukštojo mokslo institucijų patenka tarp 500 geriausių pasaulyje, o iš patekusiųjų tik keletas yra vidurio bei rytų Europoje, verčia sunerinti: Europos aukštojo mokslo sistemoje turi būti pasiekta geresnių rezultatų. Ir apskritai, jei norime išlaikyti ar net sustiprinti Europos konkurencingumą pasaulio mastu, turime tobulinti aukštąjį mokslą visais atžvilgiais.

28.2.2012

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Kultūros ir švietimo komitetui

dėl Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo
(2011/2294(INI))

Nuomonės referentė: Andrea Češková

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Kultūros ir švietimo komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi daugiau kaip 60 proc. universitetus baigusių asmenų yra moterys, bet daugumą aukštųjų pareigų universitetuose (pvz., mokslų daktarų ar profesorių vietų) tebeužima vyrai; kadangi moterys vadovauja tik 13 proc. aukštojo mokslo sektoriaus įstaigų ir tik 9 proc. universitetų vadovauja personalui, todėl moterų įtaka priimant sprendimus mokslinių tyrimų srityje gerokai mažesnė;
- B. kadangi 2020 m. 35 proc. ES sukurtų darbo vietų bus skirta aukštos kvalifikacijos darbuotojams, o šiuo metu tik 26 proc. visos darbo jėgos turi aukštąjį išsilavinimą;
- C. kadangi iš visų asmenų, studijuojančių matematikos, mokslo ir technologijų dalykus, tik 30,15 proc. yra moterys, o švietimas ir mokymas, sveikatos priežiūra ir gerovė ir humanitariniai mokslai bei menai yra sritys, kuriose moterys dominuoja;
- D. kadangi sprendimų priėmimo procese vis dar nepakankamai išaugo moterų skaičius;
- E. kadangi moterų santykis sprendimus priimančiose tarybose, susijusiose su moksliniais tyrimais, mažas, pavyzdžiui, tik 25 proc. Europos mokslinių tyrimų tarybos narių yra moterys, ir tai kelia nerimą; kadangi nuo 2007 m., kai buvo įsteigta ši taryba, atrinkta 1 700 jos lėšomis finansuotųjų projektų, kuriems skirta apie 2,5 mlrd. EUR subsidijų, ir kadangi beveik 90 proc. šių subsidijų atiteko paraiškų pateikėjams vyrams;
- F. nors strategijoje „Europa 2020“ pažymėta, jog ES būtina užtikrinti pažangų augimą, ir pabrėžta mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų politikos svarba, vis dar mažai moterų baigia mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykų studijas, o iš

absolventų, baigiančių inžinerijos studijas, tik 20 proc. yra moterys;

1. ragina universitetus, ES institucijas ir valstybes nares skatinti jaunas moteris studijuoti dalykus, kuriuos renkasi vis dar nepakankamai daug moterų, ypač mokslo, technologijų, informacinių technologijų, inžinerijos ir matematikos sričių dalykus, kurie yra aukšto lygio su mažu anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika siejamų įgūdžių pagrindas; pabrėžia, kad reikia spręsti šioms profesijoms neigiamą įtaką darančių stereotipų problemas, pavyzdžiui, informuojant, ypač jaunas moteris, apie galimybes tapti mokslo darbuotojomis ir galimybes mokslinių tyrimų srityje, įskaitant taikomuosius mokslinius tyrimus, nes taip turėtų būti išnaudoti turimi talentai;
2. ragina vidurines mokyklas ir universitetus siūlyti specialius orientavimo kursus mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse, siekiant informuoti moteris ir paraginti jas rinktis studijų programas bei siekti karjeros srityse, kuriose vyrams atstovaujama per gausiai;
3. pažymi, kad Europos švietimo sistemose šiandien vis dar esama lyčių nelygybės, nors beveik visose šalyse įgyvendinama kovos su ja politika, kad tokia padėtis daro įtaką mokymosi rezultatams ir studijų programų bei profesijų pasirinkimui ir neigiamą poveikį ekonomikos augimui bei socialinei padėčiai;
4. ragina universitetus ir aukštojo mokslo įstaigas palaikyti ir skatinti lyčių studijas ir bakalauro, ir antrosios bei trečiosios pakopos studijų lygmenimis;
5. ragina valstybes nares ir aukštojo mokslo įstaigas diegti specialias programas ir fondus, taip pat įgyvendinti kuravimo programas ir Bendrijos projektus, kuriais siekiama tobulinti jaunų moterų mokymo veiklą ir didinti jaunų moterų, dalyvaujančių su moksliniais tyrimais ir technologine plėtra, su informacinių technologijų sektoriumi ir su ekologiška ekonomika susijusioje veikloje, skaičių, be to, ragina tinkamiausiai išnaudoti sektinus pavyzdžius ir pradininkus studentėms apie jų karjeros pasirinkimus informuoti bei patarti;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad vyrų ir moterų dalijimasis buities ir šeimos pareigomis yra vyrų ir moterų lygybės užtikrinimo ir pažangos šioje srityje būtina sąlyga; ragina universitetus ir aukštojo mokslo įstaigas pripažinti, kad besimokančios moterys gali turėti specialių papildomų ne mokymosi srities pareigų, pavyzdžiui, rūpintis mažais vaikais ar pagyvenusiais giminaičiais; pabrėžia, kad universitetai turi teikti tėvams, ypač motinoms, pakankamai aukštos kokybės, įperkamus ir prieinamus vaikų priežiūros paslaugų, įskaitant bendruomenių centrus, taip suteikdami daugiau galimybių vienodomis sąlygomis studijuoti ir dalyvauti mokslinių tyrimų veikloje; taip pat ragina diegti įvairesnius studijų modulius, pavyzdžiui, studijų ne visą darbo laiką ir nuotolinio mokymosi modulius, ir atsižvelgdamas į tai primena valstybėms narėms ir ES institucijoms, kad jos turėtų didinti mokymuisi visą gyvenimą skiriamą finansinę paramą, siekdamas sudaryti galimybes šioms studentėms tęsti studijas, vėl įsitraukti į darbo rinką ir suderinti profesinius bei asmeninius įsipareigojimus;
7. mano, kad norint pasiekti tikrą lyčių lygybę švietimo srityje, svarbiausia remiant aktyvią vyrų ir moterų lygybės politiką panaikinti visus išlikusius stereotipus;
8. ragina valstybes nares sekti geru vadinamųjų trečiojo amžiaus ar trečiosios kartos

universitetų pavyzdžiu ir skatinti moteris į juos stoti;

9. mano, kad būtina spręsti nepakankamo moterų, valstybinių mokslinių tyrimų ir mokymo srityse užimančių aukštesnes pareigas, skaičiaus problemą, nes moterų dalyvavimas mokslo ir technologijų sričių veikloje gali padėti didinti mokslo ir pramonės tyrimų inovacijas, kokybę ir konkurencingumą; atkreipia dėmesį į tai, kad yra gerokai didesnė tikimybė, jog moterys, o ne jų kolegos vyrai, laikinai nutrauks karjerą norėdamos kurti šeimą, taigi ragina universitetus ir mokslinių tyrimų institutus suteikti tinkamų priemonių, skirtų akademinės karjeros ir šeimos gyvenimo pusiausvyrai užtikrinti (vaikų priežiūros paslaugos, lanksti atostogų sistema ir kt.);
10. mano, kad būtina persvarstyti paaukštinimo į aukštesnio lygio mokslinių tyrimų krypties pareigas (pvz., profesūros) kriterijus, kad būtų įtrauktas griežtas lyčių aspektas ir sprendžiamas nepakankamo šiuos postus užimančių moterų skaičiaus klausimas;
11. primena, kad visose valstybėse narėse vis dar imamas mažai iniciatyvų siekiant informuoti apie lyčių lygybę ir remti ją švietimo srityje; siūlo dėstytojams rengti specialius mokymus vyrų ir moterų lygybės tema;
12. mano, kad universitetai ir tolesnio švietimo įstaigos turi persvarstyti savo vidaus procedūras, kad būtų galima įdarbinti ir skatinti geriausius darbuotojus, taip pat nemažai moterų;
13. ragina valstybes nares ir aukštojo mokslo įstaigas didinti moterų profesorių ir mokslo darbuotojų skaičių mokslo srityje ir pradėti žiniasklaidos informacines kampanijas, per kurias būtų sprendžiama nepakankamo atstovavimo moterims matematikos, mokslo ir technologijų srityse problema;
14. nurodo, kad daugelis profesines ir vidurines mokyklas lankančių moterų vis dar renkasi tradicinius lyčių vaidmenis atspindinčias specialybes; dėl to pažymi, kad siekiant kovoti su vis dar gajais stereotipais būtinas geresnis profesinis orientavimas;
15. ragina universitetus, aukštojo mokslo įstaigas ir mokslinių tyrimų institutus patvirtinti ir įgyvendinti savo organizacijų lyčių lygybės strategijas ir atlikti sprendimų priėmimo proceso poveikio lyčių požiūriu vertinimą; primena, kad šios institucijos taip pat privalo užtikrinti vienodą požiūrį į vyrus ir moteris ir suteikti jiems vienodas galimybes darbo ir švietimo srityse; pabrėžia, kad, siekiant šio tikslo, reikėtų patvirtinti bet kokio pobūdžio diskriminacijos prevencijos priemones, kad moterys galėtų užimti geresnius postus viešajame ir privačiajame sektoriuose; ragina moteris dalyvauti universitetų ir privačiojo sektoriaus partnerystės programose ir bendradarbiavimo susitarimuose, pvz., įsitraukti į naujų ir šalutinių įmonių veiklą;
16. pabrėžia, kad siekiant veiksmingai kovoti su vis dar pastebima lyčių nelygybe švietimo srityje būtina skatinti valstybių narių politinį bendradarbiavimą, remiant keitimąsi gerąja patirtimi ir užtikrinant konkrečias finansavimo programas;
17. ragina universitetus ir aukštojo mokslo įstaigas priimti daugiau moterų į sprendimus priimančias tarybas, susijusias su moksliniais tyrimais, siekiant skatinti, kad aukštojo mokslo sistemoje dirbtų daugiau moterų;

18. ragina visas Bolonijos proceso šalis įgyvendinti nacionalines kvalifikacijų sistemas ir plėtoti bei finansiškai remti abipusį kvalifikacijos pripažinimą;
19. primena 2011 m. kovo 1 d. Komisijos pranešimą, kad ji 2012 m. pateiks pasiūlymą dėl ES teisės aktų, kuriuose būtų nustatyti privalomi tikslai didinti atstovavimą abiem lytims iki ne mažesnio kaip 40 proc. lygio, jeigu įmonės kasmet savanoriškai po 5 proc. nedidins moterų, dirbančių jų sprendimų priėmimo organuose, dalies, kad 2015 m. būtų pasiektas 30 proc., o 2020 m. – 40 proc. atstovavimo moterims lygis;
20. pripažįsta, kad moterys, siekdamos užimti aukščiausias pareigas antrosios ir trečiosios pakopos aukštojo mokslo bei mokslinių tyrimų srityse, vis dar susiduria su kliūtimis; todėl ragina valstybes nares ir universitetus rengti ir įgyvendinti nacionalines strategijas, skirtas moterų dalyvavimui minėtųjų sričių veikloje užtikrinti;
21. ragina toliau teikti vyriausybės paramą priemonėms, kuriomis siekiama suteikti daugiau galimybių pernelyg menkai atstovaujamų grupių ir prastesnės socialinės ir ekonominės padėties studentams, taip pat imigrantams ir mažumų atstovams, diegti;
22. ragina Komisiją ir valstybes nares rengti jaunų moterų mokslo darbuotojų, dalyvaujančių mokslinių tyrimų programose ir teikiančių paraiškas subsidijoms gauti, instruktavimo ir paramos joms teikimo programas, siekiant padėti joms išlikti mokslo ir mokslinių tyrimų aplinkoje;
23. pakartoja, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas vis dar kelia didelį susirūpinimą, nes dirbančios moterys turi mažiau išteklių, išėjusios į pensiją jos patiria daugiau sunkumų norėdamos gauti finansavimą, ir kad aukštojo mokslo srityje mokslininkės ir dėstytojos gauna mažesnę atlygį nei to paties lygio jų kolegos vyrai; pažymi, kad todėl moterims labiau nei vyrams gresia visų formų skurdas, įskaitant dirbančių asmenų skurdą; taigi ragina nustatyti vienodo vyrų ir moterų, dirbančių mokslo tiriamąjį darbą, užmokesčio sistemą, nes nevienodas vyrų ir moterų darbo užmokestis – tai kaina, kurios nei atskiros valstybės narės, nei visa Europa negali mokėti;
24. kritiškai vertina tai, kad Komisijos Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkėje visiškai neatsižvelgiama į lyčių aspektą ir iš esmės nenagrinėjamas lyčių aspekto integravimas;
25. ragina valstybes nares nustatyti sąlygą suburti lyčių požiūriu suderintas mokslinių tyrimų darbuotojų grupes ir taikyti ją kaip tinkamumo įgyvendinti valstybės finansuojamus mokslinių tyrimų projektus kriterijų;
26. primena, kad dėl to, jog moterų aukštojo mokslo kvalifikacija nepakankamai paklausi, jos daug dažniau dirba darbus, kuriems jų kvalifikacija pernelyg aukšta ir už kuriuos joms mokamas pernelyg mažas užmokestis, taigi galiausiai moterys ima dirbti nenuolatinį darbą arba tampa bedarbėmis, dėl to savo karjeros pradžioje darbo rinkoje patenka į nepalankią padėtį, skatinančią suktis nelygybės darbo užmokesčio srityje rate;
27. pabrėžia, kad jaunų moterų dalyvavimo darbo rinkoje didinimas turi itin didelį teigiamą poveikį konkurencingumui ir augimui, taip pat užtikrinant moterų ekonominę nepriklausomybę ankstyvuojų ir vėlesniuųjų jų gyvenimo etapais;

28. skatina aukštojo mokslo įstaigas įtraukti lyčių lygybės aspektą į aukštojo mokslo studijų programas, nes jis iš esmės į jas vis dar neįtrauktas;

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	27.2.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 29 -: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Silvana Koch-Mehrin, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Raúl Romeva i Rueda, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Angelika Werthmann, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Vilija Blinkevičiūtė, Kent Johansson, Christa Klaß, Kartika Tamara Liotard, Ana Miranda, Mariya Nedelcheva, Katarina Neved'alová, Antigoni Papadopoulou, Sirpa Pietikäinen

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	29.2.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 25 -: 2 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Lorenzo Fontana, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Emil Stoyanov, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trüpel, Gianni Vattimo, Marie-Christine Vergiat, Milan Zver
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Heinz K. Becker, Nadja Hirsch, Seán Kelly, Iosif Matula, Georgios Papanikolaou, Olga Sehnalová, Rui Tavares